

Сборник съдебна практика

Дело T-240/18

Polskie Linie Lotnicze „LOT“ SA
срещу
Европейска комисия

Решение на Общия съд (десети разширен състав) от 20 октомври 2021 година

„Конкуренция — Концентрации — Въздушен транспорт — Решение за обявяване на концентрация за съвместима с вътрешния пазар и със Споразумението за ЕИП — Съответен пазар — Преценка на последиците от концентрацията за конкуренцията — Липса на ангажименти — Задължение за мотивиране“

- 1. Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Определяне на съответния пазар — Фактически констатации относно контекста на концентрацията — Контрол за точното установяване на фактите и за относимостта на възприетите доказателства (членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)*
(вж. т. 29, 30, 32—34)
- 2. Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Определяне на съответния пазар — Материален обхват — Засегнато предприятие — Понятие — Частично прехвърляне на активи — Преценка въз основа единствено на прехвърлените активи (член 2, член 3, параграф 1, буква б) и член 5, параграф 2 от Регламент № 139/2004 на Съвета; т. 136 от Известие 2008/С 95/01 на Комисията)*
(вж. т. 36—39)
- 3. Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Определяне на съответния пазар — Концентрация между две авиокомпании, която предвижда прехвърляне на слотове — Критерии — Заменяемост на продуктите — Подход според летището, за което са съответните слотове (член 2 от Регламент № 139/2004 на Съвета; раздел 6 от приложение I към Регламент № 802/2004 на Комисията, т. 13—17, 20, 21 и 24 от Известие 97/С 372/03 на Комисията)*

(вж. т. 42, 43, 50—53, 56—58 и 63)

4. *Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Определяне на съответния пазар — Концентрация между две авиокомпании, която предвижда прехвърляне на слотове — Доказване в тежест на страната, която оспорва определянето на съответния пазар — Необходимост от представяне на сериозни улики, които могат да докажат убедително, че е налице проблем във връзка с конкуренцията, изискващ проверка от Комисията — Недостатъчно доказателства, представени от страната, която оспорва възприетия подход (членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)*

(вж. т. 44, 59—62 и 64)

5. *Концентрации между предприятия — Преценка на съвместимостта с вътрешния пазар — Разглеждане от Комисията — Преценка на последиците от концентрацията за конкуренцията — Преценки от икономическо естество — Право на самостоятелна преценка — Съдебен контрол — Действие и предели (член 263 ДФЕС; членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)*

(вж. т. 68 и 69)

6. *Концентрации между предприятия — Преценка на съвместимостта с вътрешния пазар — Разглеждане от Комисията — Преценка на последиците от концентрацията за конкуренцията — Хоризонтални последици — Преустановяване на дейността на една от страните по концентрацията, което може да изключи риска от припокриване на разглежданите дейности на съответните пазари (член 2 от Регламент № 139/2004 на Съвета; т. 5 от Известие 2004/С 31/03 на Комисията)*

(вж. т. 74 и 75)

7. *Концентрации между предприятия — Преценка на съвместимостта с вътрешния пазар — Концентрация между две авиокомпании — Преценка на антиконкурентните последици — Вертикални последици — Оценка на вероятността от антиконкурентно ограничаване на достъпа на нови участници до пазара — Спазване на насоките, приети от Комисията — Вземане предвид на показателите за преценка, посочени в тези насоки — Право на преценка на Комисията (член 2 от Регламент № 139/2004 на Съвета; т. 24—27 и 32 от Известие 2008/С 265/07 на Комисията)*

(вж. т. 78—83)

8. *Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Вземане предвид на данните, предоставени от страните по концентрацията — Допустимост (членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)*

(вж. т. 87—93)

9. *Концентрации между предприятия — Преценка на съвместимостта с вътрешния пазар — Критерии — Антиконтурентни последици — Твърдяно увеличаване на бариерите за навлизане на пазара — Доказателства, които сами по себе си не са достатъчни, за да се приеме, че е налице съществено възпрепятстване на ефективната конкуренция*
(членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)

(вж. т. 106—109)

10. *Концентрации между предприятия — Разглеждане от Комисията — Приемане на решение, с което се установява съвместимостта на концентрацията с вътрешния пазар, без започване на фаза II — Условие — Липса на сериозни съмнения — Свобода на преценка — Липса на явна грешка в преценката — Анализ на евентуалните подобрения на ефективността, до които може да доведе тази концентрация, както и на непредложени от засегнатите предприятия ангажименти — Липса на необходимост*
(член 2, параграф 2 и член 6, параграф 1, буква б) от Регламент № 139/2004 на Съвета; раздел 9 от приложение I към Регламент № 802/2004 на Комисията; т. 78 и 84—87 от Известие 2004/С 31/03 на Комисията)

(вж. т. 124—128)

11. *Концентрации между предприятия — Преценка на съвместимостта с вътрешния пазар — Критерии — Антиконтурентни последици — Неотчитане на помощта за оздравяване, отпусната на прехвърлителя по-специално, за да позволи извършването на разпоредената продажба на неговите активи — Доказване в тежест на страната, която оспорва решението за съвместимост на концентрацията — Преценка*
(членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)

(вж. т. 131—137)

12. *Актове на институциите — Мотивиране — Задължение — Обхват — Решение на Комисията за обявяване на концентрацията за съвместима с вътрешния пазар*
(член 296 ДФЕС; членове 2 и 6 от Регламент № 139/2004 на Съвета)

(вж. т. 140—146)

Резюме

Общият съд отхвърля жалбите на авиокомпания Polskie Linie Lotnicze „LOT“ срещу решенията на Комисията, с които се разрешават концентрациите за придобиване съответно от easyJet и от Lufthansa на някои активи на групата Air Berlin

Изправена пред трайно влошаване на финансовото си положение, през 2016 г. авиокомпания Air Berlin plc приема план за реструктуриране. В рамките на този план от 16 декември 2016 г. нататък тя сключва с авиокомпания Deutsche Lufthansa AG (наричана по-нататък „Lufthansa“) споразумение за преотдаването на последната на различни въздухоплавателни средства, заедно с екипажа.

Загубата обаче на финансовата подкрепа, предоставяна на Air Berlin от един от основните ѝ акционери под формата на заеми, я принуждава да поиска на 15 август 2017 г. откриването на производство по несъстоятелност. При тези обстоятелства отпускането от германските власти на гарантиран заем, като одобрена от Комисията помощ за оздравяване¹, е трябвало да позволи на Air Berlin да продължи да осъществява дейността си за период от три месеца, за да може по-специално да прехвърли активите си.

Тази цел намира израз по-специално в сключването на две споразумения. От една страна, споразумение, сключено на 13 октомври 2017 г., в което се предвижда, че Lufthansa ще придобие по-специално едно дъщерно дружество на Air Berlin, на което преди това Air Berlin трябва да прехвърли различни въздухоплавателни средства, заедно с екипажа, както и притежавани от нея слотове² на някои летища, сред които по-специално летища Дюселдорф, Цюрих, Хамбург, Мюнхен, Щутгарт и Берлин-Тегел. От друга страна, споразумение, сключено на 27 октомври 2017 г. с авиокомпания EasyJet plc, насочено главно към прехвърлянето на последната на слотове, притежавани от Air Berlin, по-специално на летище Берлин-Тегел. Air Berlin преустановява дейността си още на следващия ден, преди да бъде обявена в несъстоятелност със съдебно решение от 1 ноември 2017 г.

На 31 октомври 2017 г. Lufthansa уведомява Комисията, в съответствие с правомощията ѝ в областта на контрола върху концентрациите³, за предвидената в споразумението от 13 октомври 2017 г. концентрация. На 7 ноември 2017 г. easyJet нотифицира по същия начин предвидената в споразумението от 27 октомври 2017 г. концентрация (наричани по-нататък, заедно с уведомелената от Lufthansa концентрация, „разглежданите концентрации“). С Решение С (2017)9118 final от 21 декември 2017 г. Комисията установява съвместимостта на нотифицираната от Lufthansa концентрация, като отчита поетите от последната ангажименти⁴, а с Решение С (2017)8776 final от 12 декември 2017 г. — съвместимостта на нотифицираната от easyJet концентрация (наричани по-нататък общо „обжалваните решения“). Всъщност Комисията стига до извода, че не възникват сериозни

¹ Решение С(2017)6080 final от 4 септември 2017 година относно държавна помощ SA.48937 (2017/N) — Германия за оздравяване на Air Berlin (ОВ С 400, 2017 г., стр. 7).

² Слотовете представляват разрешения за дадена авиокомпания да използва всички инфраструктури на летище, необходими за извършването на въздушни транспортни услуги на определена дата и в определено време от или до това летище.

³ В случая става дума за правомощията по Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 година относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 201).

⁴ В случая, за да разсее съмненията относно съвместимостта на нотифицираната концентрация, свързана с позицията ѝ на летище Дюселдорф, в приложение на член 6, параграф 2 от Регламента за сливанията на ЕО Lufthansa предлага на Комисията значително намаляване на броя на слотовете, които ще ѝ бъдат прехвърлени на основание на тази концентрация.

съмнения за съвместимостта на разглежданите концентрации с вътрешния пазар. По този повод за първи път по дела относно услуги за въздушен превоз на пътници Комисията не определя релевантните пазари по двойки градове от начална до крайна точка (наричани по-нататък „пазарите Н & К“) Всъщност, от една страна, тя констатира, че Air Berlin е преустановила дейността си преди тези концентрации и независимо от тях. От това тя стига до извода, че Air Berlin се е оттеглила от всички пазари Н & К, на които е присъствала преди това. От друга страна, тя приема, че разглежданите концентрации се отнасят главно до прехвърлянето на слотове и констатира, че тези слотове не са били за нито един конкретен пазар Н & К. Поради това за целите на своя анализ тя счита, че е за предпочитане да се обединят всички пазари Н & К от или до всяко от летищата, за които са били слотовете. По този начин тя определя съответните пазари като пазари на услуги за въздушен превоз на пътници от или до тези летища. След това тя проверява дали в конкретните случаи посочените концентрации не могат да „възпрепятстват съществено ефективната конкуренция“, като дадат съответно на easyJet и на Lufthansa капацитет и интерес да блокират достъпа до тези пазари.

Тъй като счита анализа на Комисията за погрешен както от гледна точка на методологията, така и от гледна точка на резултатите, авиокомпания Polskie Linie Lotnicze „LOT“ (наричана по-нататък „жалбоподателят“), която се явява пряк конкурент на страните по разглежданите концентрации, сезира Общия съд с две жалби за отмяна на двете обжалвани решения.

С решенията си от 20 октомври 2021 г. Общият съд отхвърля тези жалби, като по този начин приема по-специално, че Комисията може да се задоволи да разгледа общо пазарите Н & К от или до летищата, за които са били слотовете на Air Berlin, вместо да разглежда поотделно всеки от пазарите Н & К, на които са присъствали Air Berlin и съответно Lufthansa и easyJet.

Съображения на Общия съд

На първо място, що се отнася до правното основание, изведено от неправилно определяне на съответните пазари, Общият съд счита най-напред, че жалбоподателят напразно се опитва да оспори фактическата точност на начина, по които Комисията е представила разглежданите концентрации и техния контекст. В това отношение Общият съд посочва по-специално, че Комисията основателно е приела, че дейността на Air Berlin е била преустановена преди извършването на разглежданите концентрации и независимо от тях и че следователно Air Berlin вече не е присъствала на нито един пазар Н & К. По-нататък, Общият съд счита, че тъй като слотовете на Air Berlin не са били за нито един пазар Н & К, Комисията правилно е посочила, че Lufthansa и easyJet могат използват тези слотове на други пазари Н & К, различни от тези, на които е осъществявала дейност Air Berlin. Поради това той приема, че за разлика от концентрациите, в които участват авиокомпаниите, които все още осъществяват дейност, в случая не е сигурно, че разглежданите концентрации оказват влияние върху конкуренцията на пазарите Н & К, на които Air Berlin е присъствала преди да преустанови дейността си. Накрая, Общият съд констатира, че жалбоподателят не е представил сериозни улики, че индивидуалният анализ на определените от него пазари Н & К е щял да позволи да се установи наличието на съществено възпрепятстване на ефективната конкуренция, каквото възприетият от Комисията начин на определяне на пазара не позволява да се установи.

На второ място, що се отнася до основанието, изведено от явна грешка в преценката на последиците от разглежданите концентрации, Общият съд най-напред припомня, че при упражняване на правомощията, които са ѝ възложени с Регламента за сливанията на ЕО, Комисията разполага с известна оперативна самостоятелност, по-специално що се отнася до извършването на свързаните с тези правомощия сложни икономически преценки. Следователно, когато осъществява контрол върху упражняването на такова правомощие, Съдът трябва да има предвид така признатата на Комисията свобода на преценка. След като прави това уточнение, Общият съд приема, че анализът на последиците от разглежданите концентрации на пазарите на услуги за въздушен превоз на пътници от и до съответните летища не разкрива никаква явна грешка в преценката, по-специално предвид малкия процент на натоварване на тези летища или ограниченото въздействие на тези концентрации върху увеличаването на притежаваните от Lufthansa и от easyJet слотове. Що се отнася по-специално до нотифицираната от Lufthansa концентрация, жалбоподателят също няма основание да твърди, че Комисията е допуснала явна грешка в преценката на последиците от споразумението от 16 декември 2016 г., тъй като съгласно това споразумение Lufthansa вече е имала възможност да експлоатира въздухоплавателни средства, заедно с екипажа, за срок от шест години, преди да ги придобие окончателно с посочената концентрация. Накрая, що се отнася до нотифицираната от easyJet концентрация, Общият съд посочва, че слотовете са необходими за предоставянето на услуги за въздушен превоз на пътници. От това той заключава, че съществува „вертикална“ връзка между разпределянето на тези слотове и предоставянето на тези услуги и че следователно Комисията с основание се е позовала на Насоките за „нехоризонталните“ сливания⁵.

На трето място, Общият съд отхвърля оплакванията, изведени от това, че ангажиментите, поети от Lufthansa в рамките на нотифицираната от нея концентрация, са недостатъчни, както и от това, че не са поети такива ангажименти в рамките на нотифицираната от easyJet концентрация, с мотива че жалбоподателят няма основание да твърди, че тези концентрации очевидно биха могли да възпрепятстват съществено ефективната конкуренция. По тази причина той приема за неоснователни и оплакванията, с които жалбоподателят упреква Комисията, че не е взела предвид евентуалните подобрения на ефективността, до които биха могли да доведат посочените концентрации.

На четвърто място, Общият съд посочва, че жалбоподателят не е доказал, че финансовата подкрепа, от която Air Berlin се е ползвала като помощ за оздравяване, е част от активите, прехвърлени съответно на easyJet и на Lufthansa в рамките на разглежданите концентрации, и следователно отхвърля оплакванията, че Комисията е трябвало да вземе предвид тази помощ за целите на своя анализ. Освен това, що се отнася до твърдяното от жалбоподателя в една от неговите жалби нарушение на член 8а, параграф 2 от Регламент № 95/93⁶, Общият съд посочва, че не е от компетентността на Комисията да прилага тази разпоредба.

⁵ Насоки за оценяването на нехоризонтални сливания, извършвано съгласно Регламента за сливанията на ЕО (ОВ С 265, 2008 г., стр. 6). Освен това Общият съд отхвърля оплакването на жалбоподателя, изведено от нарушение на тези насоки, като посочва, че притежаването на значителна пазарна мощ на един от съответните пазари само по себе си не е достатъчно, за да се установи наличието на проблеми за конкуренцията.

⁶ По-точно става дума за Регламент (ЕИО) № 95/93 на Съвета от 18 януари 1993 година относно общите правила за разпределяне на слотовете на летищата в Общността (ОВ L 14, 1993 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 2, стр. 204), изменен с Регламент (ЕО) № 545/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. (ОВ L 167, 2009 г., стр. 24).

Приемайки, на последно място, че не е налице липса на мотиви, на каквато се позовава жалбоподателят, и отхвърляйки по този начин всички основания, изтъкнати по всяко от двете дела, Общият съд разпорежда двете жалби да бъдат отхвърлени, като при тези обстоятелства не е необходимо произнасяне по тяхната допустимост.